

MICHAELA SPURNÁ

Žák ve škole.
Charakteristika žáků

Type your answer here...

Submit

20 characters remaining

mediálně nevzdělání nepozornost... široké možnosti lenost příležitost bez disciplíny, jsou nesoustředěnost velká svoboda neskutečná rozmanitost neúcta k učitelům budoucnost tabulka rasa využití moderní tech drzý upadající morálka příliš předsudků alkoholici děti nezáměr my **drzost** hůře vychování (i)elita národa benevolentní výchova méně požadavků **nevychovanost** podceňování konzumnost technologie současní žáci naše děti telefon egoisté nevladatelní neposední naše budoucnost demotivování nepozornost, lenost mají na háku potenciál obavy, jak obstojím hmota k formování tabula rasa závislý na soc. síti ambiciózní rodiče osobnost fet áčci tam je rozdíl? vypočítavost elektronika v hodiná těžké zaujmout smýšlející víc eko zmanipulování

Co se Vám vybaví, když se řekne "současní žáci"?

Type your answer here...

Submit

20 characters remaining

někteří jsou i pilní nedostatek respektu drzí, nemají respekt závislí na mobilu budoucnost velké sebevědomí vliv prostředí sprostá slova, sebev anarchokomunisti různorodí stejní jako my dřív **drzost** nezáměr o známky spojení internetem co z nich bude... bez motivace mimo realitu **fortnite smradi.** ignoranční nová naděje často unavení je čas na změnu **memes drzí** otupělí rozmazlení hodně individuální neuctiví broučci demotivování zájmy = youtube **bez respektu** lenost egoističtí potenciál současní žáci nová generace **šikana nepozorní** budoucí neomarxisti nevychovaní nekázeň lhostejnost nedisciplovanost závislí na mobilech mediální svět lhostejní těžko je zaujmout individuality šikana učitelů

Co se mi vybaví, když se řekne „současní žáci“

Co víme o českých žácích?

Hodnotové preference - nárůst preferencí:

- *abych se uměl(a) prosadit, měl(a) dobré nápady (57 % - 77,3 %);
- *abych žila(a) v blahobytu, měl(a) hodně peněz (15,2 % - 35,2 %);
- *abych dobře vypadal(a), měl(a) pěkný osobní vzhled (26,4 % - 43 %);
- *abych byl(a) ve svém budoucím životě úspěšný(á) (63,5 % - 78,1 %);
- *abych hodně cestoval(a), poznával(a) různé země (22,6 % - 35,9 %);

Hodnotové preference – pokles

- *abych žil(a) ve zdravém životním prostředí (90,6 % - 64,1 %)
- *abych se snažil(a) pomáhat všude, kde je potřeba (71,3 % - 46,9 %);
- *abych mohl(a) být hrdý(á) na zemi, kde jsem se narodil(a) (62,7 % - 41,4 %);
- *abych měl(a) pocit, že jsem někomu užitečný(á) (65,4 % - 50,4 %)
- *abych žil(a) ve shodě se svou náboženskou vírou

Co víme o českých žácích?

PISA 2018 čtenářská gramotnost

PISA 2015 přírodovědná gramotnost

PISA 2012 schopnost řešit problémy
matematická gramotnost

<https://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-setreni/PISA>

V šetření PISA 2018 vypracovalo
dvouhodinový test

600 000 žáků

kteří reprezentovali **32 miliónů**
patnáctiletých ze **79 zemí a ekonomik.**

 V ČR bylo 88 tisíc patnáctiletých žáků reprezentováno
7 000 testovanými žáky.

Průměrné výsledky se v šetřených oblastech
v posledních dvou dekadách neměnily.

Avšak výsledky jednotlivých zemí se měnily
velmi rozdílně. Například **Slovensko**
a **Polsko** se mezi lety 2015 a 2018
zlepšily v matematice.

Jen **77 % žáků** ze zemí OECD dosáhlo
alespoň **druhé čtenářské gramotnostní
úrovně**, která je v PISA považována za
základní úroveň.

**žáků má velmi dobré
čtenářské dovednosti,**
jako je dovednost rozlišit fakta
od názoru při čtení
o naprosto neznámém tématu.

**žáků nezvládá základní
čtenářské dovednosti,**
jako je rozpoznat hlavní
myšlenku středně dlouhého
textu nebo spojovat dílčí
informace uvedené v různých
zdrojích.

Co víme o českých žácích?

PISA 2018 čtenářská gramotnost

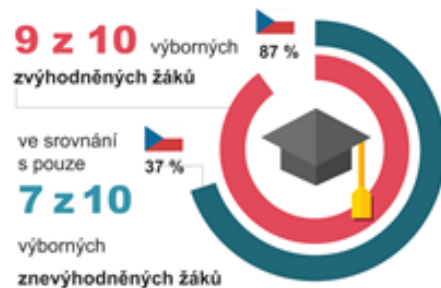
Spravedlivost ve vzdělávání

Ve 23 zemích v průměru **1 ze 3** znevýhodněných chlapců nedosáhl minimální čtenářské gramotnosti úrovně. 42 %

Následující podíl výborných žáků předpokládá, že dokončí vysokoškolské vzdělávání

Pouze **1 ze 6** znevýhodněných žáků má šanci chodit do školy s výbornými žáky.

Žáci ve znevýhodněných školách ve srovnání se žáky ve znevýhodněných školách **dvakrát častěji** navštěvovali školy, ve kterých **nedostatek učitelů** alespoň do určité míry **komplikoval zajištění výuky**. OECD: 34 % a 18 % 45 % a 27 % žáků

V 11 zemích a ekonomických regionech (např. v Dánsku, Estonsku, Finsku, Norsku, Velké Británii)

↑ byl průměrný výsledek ve čtenářské gramotnosti vyšší než průměr zemí OECD,

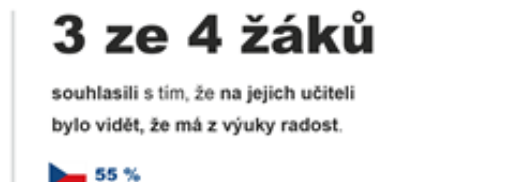
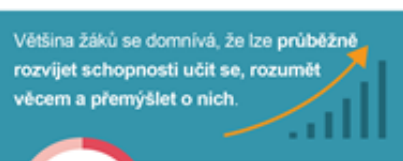

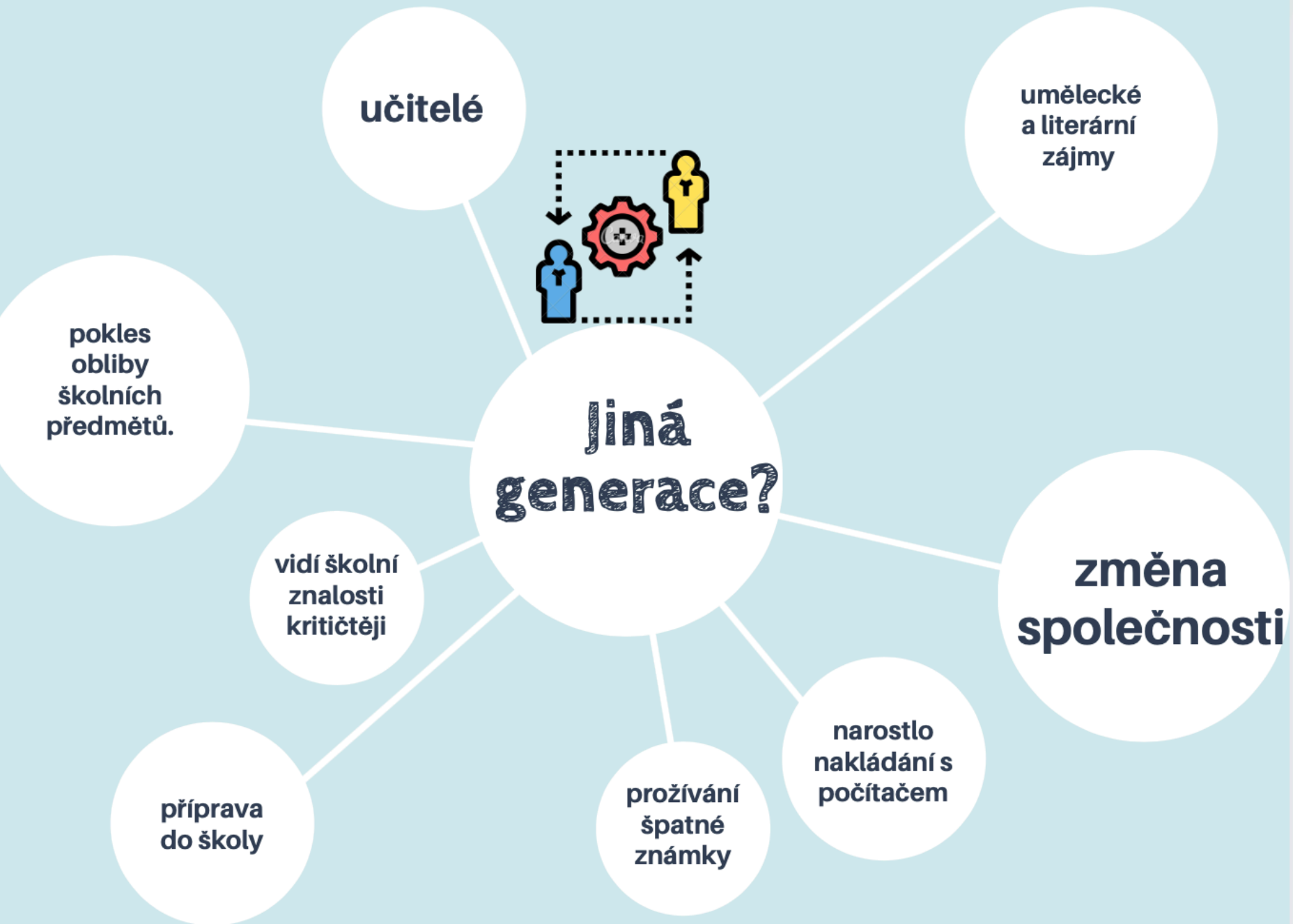
↓ zatímco vztah mezi socioekonomickým zázemím a výsledkem byl slabší, než činil průměr zemí OECD.

Co víme o českých žácích?

Spokojenost doma i ve škole

Jiná generace?

Dítě v centru

Ellen Key: století dítěte (The Century of the Child, 1909)

- nové století (20. stol.) bude pro děti spravedlivější

„Education is determined to create a beautiful world in which child can grow.“

Reformní pedagogické směry 1. poloviny 20. století

- Waldorfská pedagogika
- Montessoriovská pedagogika
- Daltonský plán
- Jenská pedagogika
- Freinetovská pedagogika

Kritika tradiční školy:

- Intelektualistické zaměření, nebere v potaz komplexní rozvoj jedince
- Mechanický způsob učení s převažující pasivitou žáků, podcenění rozvoje tvůrčích schopností
- Autoritativní výchova, represe a donucování, nedocnění individuality žáků
- Malý zřetel k estetickým, tělovýchovným a zdravotním aspektům výchovy –
- Izolace školy od rodiny a komunity

X obrat k pedocentrismu

Dítě v centru: personalistické teorie vzdělávání

1921: založena Alexanderem Sutherlandem Neillem škola Summerhill

<https://www.youtube.com/watch?v=2Shah1Ulf98>

60. léta 20. století: vliv Rogersovy na žáka orientované pedagogiky:

Carl Ransom Rogers (1902 –1987)

- všechny lidské bytosti mají pozitivní směřování
- nutnost být sám sebou, autentický, kongruentní
- zkušenostní učení:
 - je osobním angažováním se žáka (kognice i emoce)
 - opírá se o iniciativu žáka
 - hodnocení výsledků učení je svěřeno žákovi
 - k uchování poznatků dojde při vykonávání činností
 - učení je usnadňováno, nese-li za něj žák část zodpovědnosti, formuluje problémy, vybírá si prameny, určuje postup a zažije důsledky své volby
- **Od 70. let:** dítě je vnímáno jako zdroj originality a jedinečnosti

Co pedocentrismus přinesl (Štech, 2016)?

- Důrazy pedocentrické pedagogiky směřovaly k až vyhrocenému zdůrazňování dítěte jako jedince, který v sobě má skrytou pokladnici schopností sám sobě rozumět, o sobě rozhodovat, na základě vlastního úsudku změnit své chování
- Narušení tzv. adultocentrického expertního obrazu dítěte: vnímání dítěte jako jedince s vlastními přáními, plány, „teoriemi“ světa, specifickými výzvami atd.
- Dítě zcela jednoznačně určuje a strukturuje debaty o škole
- Rozvoj didaktik sledujících zvláštnosti dětského myšlení.
- Nereflektovaný amalgám učení a hry. Hra dokonce triumfuje, má psychologicky, pedagogicky i sociálně pozitivní konotaci – a k dítěti vlastně patří po celou dobu jeho vzdělávání.
- Pohled na dětskou kulturu „zevnitř“.

Etnicita

vzájemně provázaný systém kult. (materiálních a duchovních), rasových, jazykových a teritoriálních faktorů, hist. osudů a představ o společném původu, působících v interakci a formujících etnické vědomí člověka, jeho etnickou identitu a orientaci

Gender a queer

Sociálně a kulturně konstruované rozdíly mezi muži a ženami v závislosti na místě a čase (na rozdíl od univerzální biologické kategorie pohlaví). Sociální konstrukt, který vyjadřuje, že vlastnosti a chování spojované s obrazem muže a ženy jsou formovány kulturou a společností.

Na rozdíl od pohlaví, které je univerzální kategorií.

Genderová role je souborem určitých pravidel (většinou nepsaných, neformálních), které předepisují určité typy chování pouze ženám a jiné pouze mužům.

.....

vyjednávání ne-heterosexuálních identit; homofobie ve školách; queer teorie; teorie menšinového stresu
Michal Pitoňák

J. Coleman

Sociální kapitál

souhrn zdrojů, které může určitá osoba využít, protože se zná s jinými lidmi. Je to souhrn užitečných sociálních kontaktů, styků a známostí. Jeho objem je dán jako součet objemu finančního, kulturního i sociálního kapitálu těchto známostí, nakolik je daná osoba může mobilizovat ke svému prospěchu

P. Bourdieu

Kulturní kapitál

institucionalizované široce sdílené kulturní signály (postoje, preference, formální vědění, jednání, statky, oprávnění) používané jako nástroje sociální a kulturní exkluze

Jazykový kód

*omezený jazykový kód
*rozvinutý jazykový
B. Bernstein

RASA A ETNICITA

GENDER

**STRUKTURÁLNÍ
CHARAKTERISTIKY
ŽÁKŮ**

SOCIÁLNÍ STATUS

Status

sociální postavení člověka nebo jiného tvora ve společnosti) je pozice v sociální struktuře

.....

Status může stejně tak nést i skupina – etnická skupina, rodina

**SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ
KAPITÁL**

Povinná literatura

Doporučená literatura

Průcha, J. (2013). *Moderní pedagogika*. Praha: Portál. **Kapitola: Žák. Subjekt edukace (s. 107 – 170)**

Bertrand, Y. (1998). Soudobé teorie vzdělávání. Praha: Portál. **Kapitola 2: Personalistické teorie, s. 42-51.**

Jarkovská, L. (2015). Máma je doma, doma u mimina aneb Gender ve škole, *Komenský*, 3(139), s. 12-16:
https://katedry.ped.muni.cz/pedagogika/wp-content/uploads/sites/17/2015/07/komensky_03_139_tisk.pdf

Jarkovská, L., Lišková, K., Obrovská, J., & Suralová, A. (2015). *Etnická rozmanitost ve škole: stejnost v různosti*. Praha: Portál.

Katrňák, T. (2004). *Odsouzení k manuální práci: vzdělanostní reprodukce v dělnické rodině*. Praha: Sociologické nakladatelství.

Lojdová, K. (2016). Jak vyučovat žáky? Pohled napříč staletími na stránkách časopisu *Komenský*. *Komenský*, 141(2).

Neill, A. S. (2013). *Summerhill: příběh první demokratické školy na světě*. Praha: PeopleComm.

Pražská skupina školní etnografie (2014). Čeští žáci po deseti letech. Dostupné z:
<http://kps.pedf.cuni.cz/psse/index.php?p=cz10>

Štech, S. (2016). Co přinesl „obrat k dítěti“ a co naopak skryl? *Pedagogika*, 66(1), 73-82.
<http://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika/?p=11399&lang=cs>

Film: Summerhill / Demokratická škola - Založeno na skutečnosti - GB, 2008 - český dabing - celý film:
<https://www.youtube.com/watch?v=vBjQAeJla30>